

Національна академія аграрних наук України
Інститут агроєкології і природокористування
Дослідна станція лікарських рослин

ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ: ТРАДИЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Матеріали III Міжнародної наукової конференції,
присвяченої 100-річчю Дослідної станції лікарських рослин
(Березоточа, 14 – 15 липня 2016 року)

Березоточа -2016

УДК 635.977:582.736

**ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ПЕРІОДУ ІНТРОДУКЦІЇ ГІНКГО
ДВОЛОПАТЕВОГО (*GINKGO BILOBA* L.) НА ПОЛТАВЩИНІ**

Самородов В.М., доцент кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування Полтавської державної аграрної академії, kaf.ekol.pdaa@mail.ru, **Байрак О.М.**, д.б.н., професор, завідувач кафедри заповідної справи Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління, elena-bayrak@mail.ru

Ключові слова: гінкго дволопатеве, інтродукція, заповідні парки, Полтавська область.

В Україні релікт третинного періоду гінкго дволопатевий – листопадне дводомне дерево, екзот із відділу *Pinophyta*, занесений до Міжнародної Червоної книги, вперше був інтродукований у 1809 р., на Полтавщині – у 1894 р. [4]. Протягом останніх 50 років рослина набуває поширення завдяки цілеспрямованій праці багатьох поколінь ботаніків, паркобудівників та пересічних громадян. Активно цей вид культивується в ботанічних садах і парках, особливо із 2001 р. [1]. Інтродукція гінкго на Полтавщині обіймає три періоди: перший – із 1894 по 1974 р., другий – із 1975 по 2000 р., третій (сучасний) – із 2001 р. і донині.

Ця найстаріша рослина нашої планети (палеонтологічні залишки якої датуються 200 млн. років) має поліфункціональне використання. Проте, головним його напрямом є медичний. Лікарська сировина використовується для виготовлення екстрактів, настоянок, таблеток, різних зборів [3]. Адже усі вони у своїй основі мають специфічні речовини, притаманні лише гінкговим.

Ці сполуки сприяють поліпшенню мозкового кровообігу, підвищують стійкість клітин мозку проти гіпоксії, запобігають тромбоутворенню, знижують в'язкість крові, мають протизапальну та протиалергічну дію [3].

Не виключено й те, що такі різнобічній дії лікарських форм гінкго сприяють специфічні білки – лектини. Вперше в Україні їх було виділено з рослинної сировини усіх надземних частин рослин гінкго різного віку та статі науковцями Полтавської державної аграрної академії Самородовим В.М. та Чеботарьовою Л.В. у 2013 р. [5].

Відомості про поширення гінкго дволопатевого наведені у публікаціях полтавських ботаніків, які займаються інтродукцією цієї рослини та вивченням її біології (Самородов, 2015; Самородов, Чеботарева, 2013; Байрак, Самородов, 2012 та ін.) [1, 2, 4].

Результати інтродукції *Ginkgo biloba* L. упродовж перших двох періодів наведені у публікації Самородова В.М. [4]. Вони свідчать про досить високу екологічну пластичність цього виду, перспективність його масового розведення. Це буде сприяти більш широкому використанню гінкго в паркобудівництві, озелененні та лікарському рослинництві.

Встановлено, що у перший період інтродукції на теренах Полтавщини росло лише шість дерев гінкго – п'ять у Полтаві та одне в Устимівському дендропарку. Упродовж другого періоду було висаджено понад 50 особин гінкго у багатьох парках і дендраріях Полтавської області.

Слід відмітити, що за цей час дерева гінкго досягли репродуктивної фази і тим самим забезпечили проведення експерименту на сучасному етапі з вирощування рослин із насіння.

За останні 10 років в області намітилась позитивна і стала тенденція зростання кількості дерев гінкго. Відомості про результати третього періоду його інтродукції наведено у таблиці.

Таблиця – Результати третього періоду інтродукції гінкго дволопатевого у парки Полтавської області (2001–2015 рр.)

Назва парку	Рік інтродукції	Кількість саджанців	Установа, з якої завезено саджанці	Річний приріст, см	Кількість рослин станом на 2016 р.
Березоворудський й ПНСПМ*	2008	3	НБС	5–15	1
Криворудський ПНСПМ	2009, 2012, 2016	2 1 4	НБС		7
Дендропарк «Лікарський сад» (арборетум)	2012	4	Вирощені із насіння	до 5	4
Устимівський дендропарк (розсадник)	2012	20	Вирощені із насіння полтавськ ої репродукц ії	5–7	2 (із 1983 р.)
Дендропарк Лубенського лісотехнічного коледжу	2007	1	НБС	5–15	1
Дендропарк «Івушка»	2006 2007	1 2	НБС	25–80	3
Дендропарк «Зоряний»	2003	2	НБС	10–40	2
Дендропарк санаторію імені М.В. Гоголя	2012, 2016	1 3	НБС ПАК, вирощені з насіння полтавськ ої репродукц ії	20–40	4

*Скорочення: ПНСПМ – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва, НБС – національний ботанічний сад імені М.М. Гришка НАН України, ПАК – Полтавський аграрно-економічний коледж ПДАА.

Найпершими у 2003 р. були інтродуковані два дерева на території новоствореного дендропарку «Зоряний» (на той час колишній біостаніонар

імені А.П. Каришина Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, південь Кобеляцького р-ну). Нині два дерева віком 15 років до 4 м заввишки мають добре розгалужену крону, характеризуються середнім приростом пагонів.

У 2006 р. в ході розбудови нового дендропарку «Івушка» (с. Омельник Кременчуцького р-ну) за ініціативи одного з авторів – Байрак О.М. – було завезено одне дерево (4-річний саджанець), у 2007 р. – ще дві п'ятирічні рослини. У подальшому вони дали найбільший приріст із усіх культивованих на Полтавщині рослин (до 80 см за рік) і нині мають висоту понад 4,5 м, добре розгалужені.

Систематичне культивування гінкго з метою збагачення колекцій заповідних парків Полтавщини починається із 2007 р. У цей рік було висаджено одне дерево на території дендропарку Лубенського лісотехнічного коледжу, яке росте дуже повільно. Згодом посадки були здійснені у Криворудському дендропарку (через два роки рослина загинула). У цьому ж парку інтродуковано найбільшу кількість рослин у різних ландшафтних композиціях (біогрупи по 3–4 рослини), три з яких характеризуються слабким приростом, інші – молоді (дворічки), висаджені навесні 2016 р.

У 2008 р. у Березоворудському парку, біля палацу Закревських, було висаджено три особини гінкго (3–4 річки), із яких донині росте лише одна (має незначний приріст).

У колекції дендропарку «Лікарський сад» при Дослідній станції лікарських рослин ІАПНААН України (с. Березоточа Лубенського р-ну) науковим співробітником, к.б.н. Федько Р.М. вирощено із насіння полтавської репродукції понад 20 рослин, але після пересадки в арборетум, більшість із них загинула. Ті з них, що лишилися, дають мінімальний приріст і мають слабкий ростовий потенціал.

У 2012 р. насіння гінкго, зібране у Полтаві, було передане Самородовим В.М. дендрологу Устимівського дендропарку Білик О.М., із нього нині у розсаднику зростає 20 особин (мають слабкий приріст). У колекції дендропарку росте два дерева віком понад 20 років та висотою до 2,5 м. Вони теж вирізняються мінімальними приростами.

Навесні 2012 р. науковцями Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка подароване і висаджене одне дерево гінкго на території дендропарку санаторію імені М. Гоголя (м. Миргород), яке нині має висоту майже 5 м. Навесні 2016 р. колекція поповнена трьома двохрічними рослинами. Два дерева гінкго висаджено у 2012 р. біля контори ПП «Агроекологія» (за участю Героя України С.С. Антонця, с. Михайлики Шишацького р-ну).

Протягом останнього десятиліття кілька дерев гінкго висаджені на території історико-культурних та навчальних закладів Полтави, зокрема: Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського (4 особини), музею-садиби В.Г. Короленка (3 особини), агро-економічного коледжу ПДАА (7 особин), Еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (2 особини).

Одна рослина висаджена біля приміщення ТРК «Лтава» (2013 р.), яка дає приріст 10–30 см, нині до 2 м заввишки, розгалужена.

Узагалі ж, в області склалась гарна традиція висаджування гінкго на честь вікопомних подій (75-річчя Полтавської державної аграрної академії, 120-річчя Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського, 120-річчя агро-економічного коледжу ПДАА), на честь ювілеїв класиків біології (Карла Ліннея, Миколи Вавилова, Володимира Вернадського, Василя Докучаєва), славних полтавців – Героїв України (Семена Антонця, Раїси Кириченко).

Особливої уваги у цьому відношенні заслуговує робота, яку здійснює науковий співробітник Полтавської гравіметричної обсерваторії А.В. Гожий. Він, палкий прихильник та пропагандист цінних властивостей гінкго, заготовляє його насіння в різних містах України, а вирощені з нього сіянці дарує установам та окремим громадянам на честь знакових подій.

У 2014 р. цей достойник провів акцію із посадки пам'ятних дерев гінкго на честь генія українського народу Тараса Шевченка у зв'язку із 200-річчям з дня його народження. При цьому А.В. Гожий висадив рослини не тільки у Полтаві та в області, а й повіз їх до Чернечої гори у Канів.

Усе зазначене – свідчення великого інтересу населення до гінкго, а також зростання загальної культури його шанувальників, такого ж побожного ставлення до цієї рослини українців, як це має місце у найпрогресивніших країнах світу.

На теренах області культивуються різні за віком дерева. Досить молоді (3–4 річні), а також такі, які вступили у репродуктивний стан. Найстарші з них ростуть у Ботанічному саду Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. Їх вік сягає 43 років. Три з них – чоловічої статі, одне – жіночої. На 27-му році життя вони вступили в репродуктивний стан.

Деяко молодші за них дерева з дендрарію аграрної академії. Одному з них, чоловічому, 40 років, решті – двом чоловічим і одному жіночому – по 35 років. Такі ж за віком два чоловічі й одне жіноче дерева, які ростуть у Вавиловіарії. Репродукція дерев аграрної академії і Вавиловіарію почалась відповідно на 28-му і 30-му роках життя.

Нині в Полтавській області росте три жіночі дерева, які утворюють шишкоягоди з насінням. Виявлено їх репродуктивний потенціал, який дозволяє щорічно заготовляти близько 5000 шишкоягід, або 10 кг насіння, придатного для посіву.

Досвід культивування гінкго на Полтавщині свідчить про успішність його адаптації до умов області. Так, вегетація дерев триває 170 – 185 днів, що вкладається в агрокліматичні параметри, притаманні нашому краю. Період росту видовжених пагонів – 65–70 днів, що відповідає більшості аборигенних видів із тенденцією до затухання ростових процесів у другій половині літа. Це повністю забезпечує своєчасне здерев'яніння пагонів та їх підготовку до перезимівлі.

Максимальну кількість шишкоягід (3436 шт.) зібрано у 2014 р. із жіночого дерева гінкго, яке росте у Ботанічному саду педагогічного

університету. З цієї ж рослини зібрано майже 6 кг очищеного від саркостести насіння (у 2014 р.). Але переважно більшу масу однієї насінини, в середньому 2,27 г, має жіноче дерево з дендрарію аграрної академії. Виповненість насіння коливається по роках, так само як і його польова схожість. Остання коливається у досить широких значеннях, від 0,6 до 5% при посіві у відкритий ґрунт і від 30 до 75% при посіві у парник. Максимальною ж польова схожість була при посіві насіння в теплиці (Полтавський лісгосп), складаючи 90%. Та, незважаючи на це, вже отримані сіянці власної репродукції, які використані для поповнення дендрологічних колекцій низки наукових та навчальних закладів.

Станом на 1.01.2015 р. у ботанічних садах, дендраріях та парках Полтавської області зростало 75 різновікових дерев гінкго (у десяти районах області: Диканському, Глобинському, Кобеляцькому, Кременчуцькому, Маши́вському, Лубенському, Миргородському, Пирятинському, Семенівському та Шишацькому, у т.ч. у містах Полтава, Кременчук, Хорол, Лубни, Миргород. Найбільше дерев – 35, зростає в Полтаві. З них 28,60% припадає на дендрарій Полтавської державної аграрної академії, а 16,10% – на Вавилові́арій – меморіальний парк Полтавської сільськогосподарської дослідної станції імені М. І. Вавилова НААН України. Переважають особини восьми – десяти років. Більшість рослин у сучасний період була завезена із Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України (м. Київ).

Таким чином, охарактеризований генофонд гінкго може бути використаний як джерело для отримання цінної лікарської сировини. У подальшому необхідно спрямувати зусилля на відбір найбільш декоративних, високоврожайних та адаптованих до екологічних умов Полтавської області рослин.

Література

1. Байрак О.М., Самородов В.М., Панасенко Т.В. Парки Полтавщини: історія створення, сучасний стан дендрофлори, шляхи збереження і розвитку. – Полтава: Верстка, 2007. – 276 с.
2. Байрак О.М., Самородов В.М. Дендропарки Полтавщини: тенденції збагачення та збереження колекцій // Матеріали Междунар. Конф., посвященної 100-летию со дня рождения д.б.н., проф. Л.И. Рубцова. – К., 2012. – С. 89–93.
3. Гінкго білоба: цілюще все – листя, коріння, насіння, квітки // Огородник. – 2011. – № 8. – С. 43.
4. Самородов В.М. Гінкго дволопате́вий на Полтавщині: підсумки 120-річної інтродукції / Проблеми відтворення та охорони біорізноманіття України : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (16 квітня 2015 р.). – Полтава, 2015. – С. 70–71.
5. Самородов В.Н., Чеботарева Л.В. Лектины гинкго двулопастного (*Ginkgo biloba* L.): итоги предварительных исследований // Лікарське рослинництво: від досвіду минулого до новітніх технологій: Матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. – Полтава, 2013. – С. 137–139.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
РАДА БОТАНІЧНИХ САДІВ ТА ДЕНДРОПАРКІВ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКЕ БОТАНІЧНЕ ТОВАРИСТВО
НАЦІОНАЛЬНИЙ БОТАНІЧНИЙ САД ім. М.М.ГРИШКА

ІНТРОДУКЦІЯ РОСЛИН, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗБАГАЧЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ В БОТАНІЧНИХ САДАХ І ДЕНДРОПАРКАХ

Матеріали міжнародної наукової конференції присвяченої
75-річчю заснування Національного ботанічного саду
ім. М.М.Гришка НАН України

15–17 вересня 2010 р.

КИЇВ – 2010

Самородов В.М.¹, Байрак О.М.², Білик О.М.³, Федько Р.М.⁴

¹Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3

²Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка,
м. Полтава, вул. Остроградського, 2, e-mail: elena-bayrak@mail.ru

³Устимівська дослідна станція УААН, Полтавська обл., Глобинський р-н,
с. Устимівка, helena.ost@pochta.ru

⁴Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроекології НААН України, Полтавська обл.,
Лубенський р-н, с. Березоточа

ІСТОРІЯ, ШЛЯХИ, ДОСВІД ІНТРОДУКЦІЇ ЕВКОМІЇ В'ЯЗОЛИСТОЇ (*EUSCOMMIA ULMOIDES OLIV.*) НА ПОЛТАВЩИНІ

80 років тому керівництво колишнього СРСР поставило завдання вирішити проблему забезпечення країни каучуком. Дійсно, у ті часи, як між іншим і тепер, важко назвати галузь виробництва, у якій би не використовувався каучук. Тому поставлене питання було не просто важливим, а стратегічним, і спонукало до пошуків джерел каучуку. Перш за все його можна було синтезувати. Але такий шлях був непростим і довгим. Виникла потреба встановити, де у природних умовах є необхідний державі ресурс. Дійсно, ще з прадавніх часів були відомі каучуконосні рослини. Саме з їхнього молочного соку – латексу за допомогою коагуляції можна отримати натуральний каучук – високомолекулярний ненасичений вуглевод [2].

У ті часи для цього весь світ використовував переважно одну рослину – гевею бразильську, або бразильську каучукову пальму. Саме вона забезпечувала 99% світового виробництва натурального каучуку. Але використання такої технології могло вестись лише в екваторіальній зоні. Умови СРСР для цього не підходили. Тому треба було шукати інший підхід. Адже на закупівлю вкрай необхідного каучуку витрачалось дуже багато валюти, а її треба було зосередити на військові програми.

З огляду на це в грудні 1929 року ЦК ВКП(б) проголосив історичне рішення про розгортання у СРСР промисловості з добування каучуку на основі найширшого використання природних каучуконосів Радянського Союзу. У зв'язку з цим при Раді Праці та Оборони було створено спеціальну Урядову Комісію, яка б переглянула видовий склад флори країни на предмет наявності у ній каучуконосів. Водночас були організовані Державний Трест «Каучуконос» та Інститут каучуку і гуттаперчі.

І от саме тоді, згаданим інституціям та їхнім співробітникам у пригоді прислужився наробок поміщика з Полтавщини – мешканця Кременчука – Василя Васильовича Устимовича.

Отримавши у 1889 р. багату спадщину, В.В. Устимович продав третину успадкованих земель, а ті, що залишились, здав в оренду. Виручені ж від продажу кошти, він вклав у головну справу свого життя – розбудову дендропарку. Роботи з посадки дерев і кущів у ньому без перерви велись під наглядом Василя Васильовича з 1893 по 1916 рік.

В. В. Устимович ретельно і прискіпливо планував асортимент порід і місця придбання посадкового матеріалу, все ж інше здійснювали садівники. Тому то парк був у ідеальному стані. Слава про нього йшла по всій Полтавській губернії. Фахівці називали Устимівський дендропарк «справжнім скарбом для садівників та аматорів, ..., колекції якого продовжують поповнюватися різними новинками і рідкісними породами».

Саджанці та насінний матеріал закуповувалися та завозились не тільки з кращих розсадників Європи, а навіть з Канади, США та Китаю. Саме наявність у парку евкомії в'язолистої, два саджанці якої в 1907 році вперше в Україну було завезено з Франції від

садівника Баб'єра, і спричинило події, до яких має відношення пошукова робота каучуконосів, розпочата в 30-і роки XX століття в колишньому СРСР [1, 2].

У природі евкомія росте в горах Середнього та Західного Китаю на висоті від 300 до 2500 метрів над рівнем моря. За температурним режимом, рівнем вологості, інсоляції це не степові умови Устимівки. Але дбайливі садівники свою справу зробили ретельно: поливали та захищали рослини від морозів. Допоки деревця були маленькими це вдавалося робити, а от із віком ріст був усе активнішим, і одне дерево взимку 1917 року загинуло.

Друге дерево зростало добре, хоч і підмерзало в окремі роки. От саме про цю рослину і згадали шукачі радянських каучуконосів.

Для встановлення того, чи дійсно в Устимівці росте справжнє гутаперчеве дерево, сюди з Києва було відправлено професора М.І. Лугового. Він підтвердив наявність стратегічного об'єкта. Але через відсутність на ньому плодів поїхав дуже незадоволений. Тобто про подальше швидке і надійне розмноження цієї унікальної рослини насіннєвим шляхом мови йти не могло, оскільки жіночі особини евкомії (зустрічаються лише у Китаї) пізно вступають в генеративну фазу розвитку, а за цей час в умовах степу України можуть загинути від морозів. Можливим був визнаний лише один шлях – вегетативного розмноження живцями. Саме для цього в Устимівці, на базі маєтку Василя Устимовича, де радянська влада перед цим відкрила Устимівський технікум свинарства, у 1933 р. створюють Устимівську дослідну станцію каучуконосів та пункт з охорони евкомії. Це було пов'язано із тим, що після аналізу листя з устимівського дерева на вміст каучуку, а його в перерахуванні на суху масу було майже 4%, дійшли висновку, що справа розведення тут евкомії економічно доцільна. Плани в організаторів станції були грандіозні, адже планувалось, що на евкомієвих плантаціях біля Кременчука буде рости 25 тисяч дерев, а в районі Акієвки навіть більше.

Вже в перший рік існування згаданої установи її співробітниками було заготовлено близько тисячі зелених живців. З них прижилося 649. Частину приживлених живців було відвезено для промислового розмноження до Аджарії (місто Батумі). Та, на жаль, подальшим планам плантаційного розведення евкомії на Полтавщині не судилося здійснитись. В 1937 р. унікальне китайське гутаперчеве дерево загинуло. У віці 30 років воно сягало майже 8-метрової висоти при діаметрі стовбуру 30 см, перенесло морози -31°C, але сильна обрізка для заготівлі живців на тлі дуже суворої зими вкоротило йому віку.

Із заготовлених з цього дерева живців вдалося отримати посадковий матеріал, який розповсюдили у багатьох південних кутах та республіках колишнього СРСР. Тож досвід і старання кременчужанина Василя Устимовича не були марними, хоч до промислового отримання каучуку з евкомії так справа і не дійшла. Мабуть, і не треба було цього робити, а от вивчати евкомію в'язолисту як чудову лікарську рослину слід і тепер. Адже 80 років тому фахівці знали, що в Китаї цю рослину використовують не для отримання каучуку, а передовсім, як цінну лікарську рослину для лікування нирок, печінки, ревматизму, стимуляції кров'яного тиску.

У дендропарку «Устимівський» зараз, як і за часів Василя Устимовича, росте два дерева евкомії. Цим ми зобов'язані людині, яка самовіддано відпрацювала тут майже 35 років садівником, а по суті – головним розбудовником та охоронцем цього заповідного куточку Полтавщини – Катерині Савівні Сич. Згадані дерева були вирощені з насіння, яке вона отримала з Нікітського ботанічного саду. На постійне місце їх висадили в 1985 році (куртини 17 та 22). Висота першого – 2,3 м, діаметр при ґрунті – 7 см; другого відповідно – 1,2 м та 1 см. Деревця галузяться, і, незважаючи на те, що іноді при спекотній температурі та бездощів'ї їм не вистачає повітряної вологості, дають сталі прирости, які, інколи, частково підмерзають.

Нещодавно досвід своїх колег з Устимівки взяли на озброєння науковці Дослідної станції лікарських рослин Інституту агроєкології УААНУ. Вона теж знаходиться на Полтавщині у селі Березоточа, що поблизу Лубен. Науковці цієї установи отримали насіння евкомії з Ботанічного саду Одеського національного університету. Після проведеної поетапної стратифікації (20 діб у ящиках з піском, температура близько 0°C, 30 діб у приміщенні при температурі +5 – +10°C) насіння почало проростати і навесні було висіяне у відкритий ґрунт на глибину 1-3 см. Сходи з'явилися через 2-3 тижні. Схожість насіння становила 95 %. Приріст першого року дорівнював 10-16 см. Після перезимівлі було виявлено обмерзання верхівкових пагонів до 7 см. Приріст другого року становив 14-22 см. Висота рослин у 2-річному віці дорівнювала 28-43 см. Рослини пересажені на постійні місця зростання на територію парку та ботанічного розсаднику.

Таким чином, культивування евкомії в'язолистої на Полтавщині відбулось успішно. Безумовно, вже ніхто не буде використовувати її як каучуконос, а от як цінна лікарська рослина китайське гутаперчеве дерево на Україні ще може мати перспективу для розведення з метою отримання сировини з кори для виробництва нових ліків та БАДів.

1. Барбарис А.І. До історії вивчення дикорослих корисних рослин Української РСР. II. Рослини технічні, кормові, декоративні // Укр. ботан. журн. – 1936. – Т. 33, №1. – С. 100-105.
2. Калантырь М.С. Культура эвкомии в СССР // Природа. – 1956. – № 5. – С. 98-100.

Самородов В.М., Байрак О.М., Білик О.М., Федько Р.М.

ІСТОРІЯ, ШЛЯХИ, ДОСВІД ІНТРОДУКЦІЇ ЕВКОМІЇ В'ЯЗОЛИСТОЇ (*EUCOMMIA ULMOIDES* OLIV.) НА ПОЛТАВЩИНІ

Висвітлено історію та результати культивування каучуконосної рослини *Eucommia ulmoides* Oliv. в Устимівському дендропарку та у парку Дослідної станції лікарських рослин Інституту агроєкології УААНУ (Полтавська область).

Samorodov V.M., Bajrak O.M., Biluk O.M., Fedko R.M.

THE HISTORY, WAYS AND AN EXPERIENCE OF INTRODUCTION *EUCOMMIA ULMOIDES* OLIV. IN THE POLTAVA REGION

In the article the history and results of rubber-bearing plant's *Eucommia ulmoides* Oliv. cultivation in the Ustimovskij dendropark and at the Research station of medical plants of the Institute of agroecology UAASU (Poltava region) is made clear.